

VYKOS	vybraný komunikačný systém
VZ	vidiecka zóna
Z	zóna
ZAKOS	základný komunikačný systém
ZDZ	zvislé dopravné značenie
ZMC	zóna mestského centra
ZMČ	zóna mestskej časti, obce
ZMZ	základná mestská zóna

4 Základné rozdelenie miestnych ciest

4.1 Rozdelenie pozemných komunikácií – hierarchia

4.1.1 Podľa platných právnych predpisov sa pozemné komunikácie (PK) podľa dopravného významu, určenia a technického vybavenia delia na:

- diaľnice;
- cesty;
- miestne cesty;
- účelové cesty.

4.1.2 Cestnú sieť tvoria diaľnice a cesty.

Diaľnice sú vyhradené len pre motorové vozidlá s určenou povolenou rýchlosťou podľa osobitného predpisu s obmedzeným pripojením a prístupom.

Cesty sa podľa dopravného významu, vlastníctva a správy a úrovne dopravných centier, ktoré spájajú, delia na cesty I., II. a III. triedy.

4.2 Rozdelenie miestnych ciest

4.2.1 Do siete miestnych ciest (MC) patria všeobecne prístupné a užívané ulice, parkoviská vo vlastníctve obcí a verejné priestranstvá, ktoré slúžia miestnej doprave. Podľa dopravného významu sa delia do funkčných skupín:

- miestne zberné cesty (MZ);
- miestne obslužné cesty (MO);
- miestne nemotoristické cesty (MN).

4.2.2 Účelové cesty podľa 4.1.1 slúžia na prepojenie jednotlivých výrobných závodov alebo jednotlivých objektov a nehnuteľností s ostatnými pozemnými komunikáciami alebo komunikačným účelom v uzavretých priestoroch alebo objektoch; môžu byť verejné alebo neverejné. Podľa predmetu činnosti a zaťaženia dopravy sa navrhujú podľa tejto normy.

4.2.3 Poľné a lesné cesty nie sú súčasťou siete miestnych ciest.

4.2.4 Tabuľka 1 uvádza rozdelenie PK do funkčných skupín z hľadiska dopravného významu a kontextu riešenia v rámci obsluhy územia.

Tabuľka 1 – Rozdelenie PK podľa dopravného významu a obsluhy územia

Význam Druh	Medzinárodný	Národný	Nadregionálny	Regionálny	Miestny
Diaľnice	D	D	–	–	–
Cesty	I. triedy	I. triedy	I. a II. triedy	II. a III. triedy	–
Miestne cesty	–	–	MZ	MZ, MN2, MN3	MO, MN1, MN2, MN3
Účelové cesty	–	–	–	UC	UC

4.2.5 Norma sa zaoberá zásadami návrhu a projektovaním miestnych ciest v zastavanom území obce a v časti územia určenom na zastavania v zmysle platného územného plánu. Návrhom diaľnic sa zaoberá STN 73 6101 a návrhom ciest STN 73 6102.

4.2.6 Miestne cesty sa z hľadiska správy a jej administratívnej činnosti v obciach rozdeľujú na miestne cesty I. až IV. triedy. Ich charakteristika a opis podlieha zásadám projektovania miestnych ciest podľa tejto normy. Zatriedenie miestnych ciest I. a IV. triedy podľa funkčných skupín a funkčných tried podľa tejto normy sú v príslušných TP.

4.2.7 Podľa dopravno-urbanistického riešenia a funkcie na území sa delia na:

- miestne zberné cesty, s funkciou distribučnou – prerozdeľovacou a dopravno-obslužnou;
- obslužné cesty, s funkciou obslužnou so zdrojovou a cieľovou funkciou;
- miestne nemotoristické cesty, s funkciou pobytovou a obslužnou.

4.2.8 Tabuľka 2 uvádza rozdelenie MC podľa dopravno-územného určenia a významu a zatriedenie do funkčných skupín a funkčných tried.

Tabuľka 2 – Rozdelenie MC podľa dopravno-územného určenia a významu

Miestna cesta	Funkčná skupina	Funkčné triedy
Diaľnica (pozri STN 73 6101)	D	D
Miestna zberná cesta	MZ	MZ1 MZ2 MZ3
Miestna obslužná cesta	MO	MO1 MO2 MO3
Miestna nemotoristická cesta: – cesta s prvkami upokojenia; – cesta pre cyklistov, prevádzka dopravných prostriedkov na kolesách a kolieskach; – cesta pre chodcov (chodník).	MN	MN1 MN2 MN3

4.2.9 Miestne cesty sa z hľadiska veľkosti miest a obcí zatriedujú do základného, vybraného a doplnkového komunikačného systému. Tabuľka 3 uvádza rozdelenie MC podľa kategórii základného a vybraného komunikačného systému miest.

Tabuľka 3 – Základné kategórie miestnych ciest pre ZAKOS a VYKOS

Funkčná trieda	Funkčná skupina	$b^{*)}$ m	v_n km/h	a m	v_o m	v_{o1} m	c m	d m	b_1, b_2 m
D	D	pozri STN 73 6101							
MZ1	MZ	25,0	60 ± 10	3,50	0,50	0,25	2,75	3,00	-
		21,5 ¹⁾		3,50				-	
		24,0 ²⁾		3,25				3,00	-
		14 (13,5)		3,25				-	-
MZ2	MZ	18,5	60 ± 10	3,25	0,50	0,25	-	3,00	-
		17,5 ²⁾		3,00			-	-	
MZ2	MZ	15,5 ¹⁾	60 ± 10	3,25	0,50	0,25	-	-	-
		14,5 ^{1), 2)}	50 ± 10	3,00			-	-	
		13,5, 12,0	50 ± 10	3,00			-	-	
		8,5 (8,00)	30 + 10	3,00			-	-	
MZ2	MZ, MZE	32,0 ³⁾	50 ± 10	3,25	0,50	0,25	2,75	-	11,0
		31,0 ⁴⁾						-	10,0
MO1	MO	19,5 ¹⁾	50 ± 10	3,25	-	0,25	2,25	-	-
		18,5 ¹⁾		3,00 ²⁾					
		12,0		3,00					
		8,5 (8,00)		3,00					

1) Namiesto stredného deliaceho pásu vyhradená šírka 0,50 m pre vodorovné dopravné značenie (VDZ).
2) Výnimočne v stiesnených podmienkach a pri rekonštrukciách.
3) Pri električkovom páse so stožiarom.
4) Pri električkovom páse bez stožiara.
*) Opis skladobných prvkov je v 8.2, tabuľka 21.

Základný komunikačný systém (ZAKOS) sídla tvoria vybrané cesty s dopravnou funkciou. V krajských a vo veľkých mestách (> 50 000 obyvateľov) tvoria ZAKOS diaľnice a miestne cesty zberné, ktoré prepájajú sídlo na vonkajšie územie a mestské oblasti. Sú to významné prepojenia mestských oblastí alebo ich častí. V okresných mestách a menších sídlach (≤ 50 000 obyvateľov) s menšou sieťou ciest tvoria základný komunikačný systém aj miestne cesty obslužné.

Vybraný komunikačný systém (VYKOS) tvoria mestské triedy zbernej, prepájacej a rozdeľovacej dopravy. Charakteristickým prvkom je na ňom prevádzka verejnej osobnej dopravy. Jeho súčasťou je aj základná sieť hlavných nemotoristických ciest. Ide o cesty pre cyklistov, korčuliarov a kolobežkárov, cesty pre chodcov – pešie zóny, promenády a verejné priestory s hlavnou funkciou pešej dopravy. Na miestnych cestách funkčných tried MZ a MO1 až MO3 v prípade, že neslúžia ako prietah, môžu byť použité prvky upokozenia dopravy.

Doplnkový komunikačný systém (DOKOS) tvoria ostatné miestne cesty, ktoré nie sú zahrnuté do ZAKOS a VYKOS a majú miestny význam. Sú to predovšetkým MC funkčných skupín MO a MN a mimoriadne aj účelové cesty.

4.2.10 Systém miestnych ciest sa definuje v genereli dopravy a v záväznej časti územného plánu obce. Základné kategórie MC v schematickom usporiadaní sú uvedené v tabuľke 5.

4.2.11 Tabuľka 4 uvádza členenie miestnych ciest podľa osídlenia a dopravného významu s nadväznosťou na cesty.

4.2.12 Miestne zberné cesty (MZ1, MZ2, MZ3) s obostavanými úsekmi v mestskom priestore majú plniť spájaciu a dopravnú funkciu prevedením na extravilánovú cestnú sieť. Môžu slúžiť ako prietahy ciest všetkých tried a ako hlavné trasy verejnej osobnej dopravy (MZ1 ako prietah ciest I. triedy a MZ2, MZ3 ako prietah ciest II. a III. triedy).

4.2.13 Miestne obslužné cesty (MO1, MO2, MO3) s obostavanými úsekmi majú plniť obslužnú funkciu priamou obsluhou prilahlého územia. Navrhujú sa tak, aby sa netvorili zbytočné prejazdy obytnými súbormi a miestami vyžadujúcimi upokojenie dopravy. Spájacia funkcia sa pripúšťa iba výnimočne.

4.2.14 Miestne nemotoristické cesty (MN1, MN2, MN3) sú cesty s vylúčeným alebo obmedzeným prístupom motorovej dopravy. Ich funkciou je umožniť pohyb chodcov a cyklistov. Sú to cesty určené najmä cyklistom a chodcom (pešie zóny, obytné zóny, cyklistické cesty, cesty pre chodcov a pod.).

4.2.15 Tabuľka 5 uvádza rozdelenie MC podľa dopravno-urbanistického určenia a významu so zaradením podľa funkčných tried a skupín. MC na území v priestorovom usporiadaní s urbanistickým významom tvoria dopravný koridor podľa významu funkčných skupín a súčasne v urbanizovanom priestore tvoria verejný priestor. Ich definície sú uvedené v STN 73 6100.

4.2.16 Dopravný koridor je priamy geografický systém začleňujúci dopravné trasy vytvárajúci lineárnu zónu priestorového usporiadania v urbanizovanom území.

4.2.17 Hlavný verejný priestor je prvotný vonkajší priestor určený na zhromažďovanie ľudí. Tento priestor je často, ale nie vždy, prepojený s dôležitou verejnou budovou a funkciami služieb, občianskej vybavenosti a ďalšími funkciami primárne prepojenými s funkciou bývania. Miestna cesta – ulica je lineárna forma verejného priestoru v dopravno-urbanistickom význame. Ulica sa navrhuje v parametroch miestnych ciest podľa predmetnej normy.

Tabuľka 4 – Členenie miestnych ciest podľa osídlenia a dopravného významu s nadväznosťou na cesty

Funkčná trieda	Použitie v sídle	Poloha	Požiadavky
D	diaľnice – podľa STN 73 6101		diaľnice nie sú súčasťou MC
MZ1	zberné cesty v sídlach nad 30 000 obyvateľov; prietah ciest I. triedy	na hranici urbanistických zón; distribučný okruh časti sídla	prevažne dopravný význam; obmedzená priama obsluha
MZ2	zberné cesty v sídlach nad 20 000 obyvateľov; prietahy ciest II. a III. triedy	medzi obytnými zónami, kostra zmiešaných zón sídla s väzbou na extravilán	dopravný význam s čiastočnou priamou obsluhou, výnimočne s upokojujúcimi prvkami pre IAD
MZ3	zberné cesty v sídlach pod 20 000 obyvateľov; prietahy ciest III. triedy	medzi obytnými zónami	priama obsluha neobmedzená
MO1	mestské triedy spoločenského významu v existujúcej zástavbe	obslužné obchodné osi mestských útvarov	vylúčená tranzitná doprava, možnosť priamej obsluhy všetkých objektov, možné použitie upokojujúcich prvkov a parkovania
MO2	obslužné cesty dopĺňajúce spojenie zberných ciest; aj vnútri priemyselných zón, možnosť parkovania	medzi obytnými zónami alebo vnútri obytných zón	
MO3	obslužné cesty sprístupňujúce objekty a územia	vnútri obytných zón	
MN1	cesty s prvkami upokojenia pešie zóny a obytné ulice obytné zóny	v historických a obchodných centrách sídelných útvarov; v existujúcich a nových obytných súboroch; obytné ulice v existujúcich obytných súboroch nízkopodlažnej zástavby	možná obslužná doprava za stanovených podmienok, s vylúčením motorovej dopravy; priama obsluha všetkých objektov za stanovených podmienok premávky; alternatívna doprava pri max. rýchlosti chodcov pri pohybe na spoločnom priestore
MN2	cesty pre cyklistov, prevádzka dopravných prostriedkov na kolesách a kolieskach (korčuliari a kolobežkári a pod.)	neobmedzená	vylúčenie alebo oddelenie motorovej dopravy
MN3	cesty pre chodcov (priechody, koridory, rampy, promenády)	neobmedzená	alternatívna doprava pri max. rýchlosti chodcov

Tabuľka 5 – Zatriedenie miestnych ciest v intraviláne s dopravno-urbanistickým významom, s funkčnými triedami a funkčnými skupinami

Dopravno-urbanistický význam MC	Skratka	Funkčná trieda MC	Funkčná skupina MC
Diaľnica	D	D	D
Radiála, Tepna	R, TE	MZ1, MZ2	MZ
Okruh	O	MZ1	MZ
Ulica	U	MZ1, MZ2	MZ
Bulvár	B	MZ1, MZ2, MZ3	MZ
Trieda	TR	MZ1, MZ2, MZ3	MZ
Aleja, Rad	A	MZ2, MZ3, MO1, MO2	MZ, MO
Obytná ulica	OU	MO1-3, MN1	MO, MN
Obchodná ulica	OB	MO1-3, MN1	MO, MN
Školská ulica	SU	MO2, MO3, MN1	MO, MN
Prístupová cesta	PC	MO2, MO3	MO
Spojovacia, prepojovacia cesta	SC	MO2, MO3, MN3	MO, MN
Privádzacia cesta	PVC	MO2, MO3	MO
Prípojňá cesta	PPC	MO2, MO3, MN2, MN3	MO, MN
Zelená cesta	ZC	MO2, MO3, MN2, MN3	MO, MN
Cyklistická cesta	CC	MN2, MN3	MN
Chodník	CH	MN3	MN
Promenáda	P	MN3	MN
Podlubie*)	PD	MN3	MN
Arkáda*)	AR	MN3	MN
Pasáž *)	PA	MN3	MN
Námestie	NAM	podľa charakteru zóny	-

*) Pochôdzna časť je chodníkom.

4.2.18 Tabuľka 6 uvádza charakteristiky pozemných komunikácií v intraviláne podľa funkčných tried.

Tabuľka 6 – Charakteristiky pozemných komunikácií v intraviláne podľa funkčných tried (D) MZ1 až MO3

Označenie MC		D - diaľnica	MZ - miestna zberná cesta			MO - miestna obslužná cesta			
			MZ1	MZ2	MZ3	MO1		MO2	MO3
Usporiadanie jazdných pásov	smerovo	podľa STN 73 6101	rozdelené	rozdelené	nerozdelené	rozdelené	nerozdelené	rozdelené	nerozdelené
	núdzový ¹⁾		možné	možné	-	-	-	-	-
Pridružené pruhy	zastavovací ²⁾		zriaďujú sa	zriaďujú sa	spravidla	-	-	-	-
	parkovací ³⁾		-	-	výnimočne	zriaďujú sa	zriaďujú sa	zriaďujú sa	zriaďujú sa
	FÚ A-B		80	70	50	50	50	30	30
v _h (km/h)	FÚ C-D		70	50	50	50	50	30	30
	FÚ E		50	50	50 (30)	30	30	30	-
usporiadanie križovatiek			mimoúrovňové, úrovňové	úrovňové	úrovňové	úrovňové	úrovňové	úrovňové	úrovňové
	minimálne		600	300	150	150	120	30	bez obmedzenia
vzdialenosť križovatiek (m)	stiesnené		400	300	80	100	60	bez obmedzenia	bez obmedzenia
	podmienky								
príklady kategórie			MZ 25 (24) MZ 21,5 (20,5) MZ 14 (13,5)	MZ 19 (18) MZ 12 (11,5) MZ 8	MZ 12,0 MZ 8	MO 19,5 (18,5) MO (MOU) 12 (11,5)	MO (MOU) 7,5	MO (MOU) 7,5 MO (MOU) 6,5	
	trate	vytlúčené	možné ⁴⁾	bez obmedzenia	možné	možné	možné	možné	vytlúčené
VOD	nekolajové	výnimočne možné ⁵⁾	bez obmedzenia	bez obmedzenia	vhodné	bez obmedzenia	bez obmedzenia	bez obmedzenia	možné
	cyklistické doprava v hlavnom dopravnom priestore	vytlúčené	vytlúčené	vytlúčené	prípustná ⁷⁾	prípustná	prípustná	možné	zmiešaný pohyb
upokojuvanie dopravy ⁶⁾	vytlúčené	vytlúčené	vytlúčené	výnimočne	možné	možné	možné	možné	možné

1) Pozri 8.9.1.

2) Pozri 8.9.2 a 8.9.6.

3) Pozri 8.9.2 a 8.9.3.

4) Len fyzicky oddelené.

5) Podľa STN 73 6101 podľa funkčnej triedy diaľnice.

6) Pozri 10.1.

7) Horizontálna segregácia, pozri tabuľku 33.